

POZNATKY Z HISTORIE

Na základě korespondence napříč Českou republikou i ze zahraničí

/ emailovou poštou/

POZNATKY Z NAŠÍ HISTORIE NA ZÁKLADĚ VZÁJEMNÉ KORESPONDENCE – část 1.

Za období několika posledních let mám prokazatelně zaznamenanu korespondenci s více než osmdesáti lidmi z různých konců naší republiky, ale i ze zahraničí. V naprosté většině se jedná o e-mailové dopisy, v nichž mě žadatelé prosí o různá data týkající se jeho rodiny (vytváření rodokmenu), ale i upřesnění některých historických poznatků naší obce a okolí, historií domů a usedlostí, které patřily jejich předkům a podobně. Mnozí děkují za poznatky, které mohli čerpat z našich kronik pro svou diplomovou, disertační, doktorskou a jinou práci. Jsou však i tací, kteří v souvislosti se svým zájmem o historii některého období dějin, zabezpečí pro archiv naší kroniky cenné poznatky a fotografie.

JIRÍ FRÝBERT z Plzně je jedním z nich. Dlouhodobě se zajímá o historii druhé světové války a zejména o osvobozování jiho-západních Čech americkou armádou v roce 1945. Zjistil tak, že jednou z osvobozujících jednotek byla 285th Combat Engineer Battalion a že jejich Company C měla postavit 7.5.1945 most přes Vltavu ve Frymburku a Company B pak most v Dolní Vltavici.

Na základě toho jsme spolu začali v červenci 2018 korespondovat, vzájemně si posílat poznatky a postupně i související fotografie. Na dvou prvních, které mi zaslal vidíme vojáky německé i americké armády s vysvětlením:

Němečtí vojáci z řad SS čekají ve Schwarzbachu, Czecho-Slowakia na konečnou kapitulaci- 7.5.1945.

V další naší vzájemné korespondenci byl pan Frýbert velmi aktivní, byl v kontaktu s jedním americkým veteránem a ten mu poskytl několik fotografií z doby, kdy byl v Československu a to přímo ve Schwarzbach (Černá) a vše nafotil v září nebo v říjnu 1945. To pro nás znamená nový poznatek, že v té době u nás stále ještě americké jednotky byly. Fotky mi pan Frýbert postupně posílal, já zkoumal jejich autentičnost a zjišťoval, zda jsou opravdu od nás. U některých to bylo jasné hned na první pohled, např. vojáci u kostela, u pomníku, vyfocený hřbitov, cesta ven na Horní Planou a po pravé straně domky a podobně. Některé však bylo velmi těžko určit, neboť krajina se totálně od té doby změnila, ale doufám stále, že jsou to fotky z našeho regionu, i když ne přímo z intravilánu obce.

Vzájemně jsme tedy zkoumali všechny fotografie, které zmíněný veterán, nyní již znám pod jménem Vern Miller, v naší obci a okolí nafotil. Obohatilo to náš fotoarchiv a snad postupně i poznáme, v kterém místě pan Miller tehdy své fotky pořizoval. Podle jeho přání musíme a také budeme, vždy u každé fotografie, před jejím uveřejněním, uvádět jeho jméno jako autora. V našem Zpravodaji není dostatek místa pro zveřejnění těchto fotografií, většinu jsem však umístil na stránku facebooku kroniky obce.

POZNATKY Z NAŠÍ HISTORIE NA ZÁKLADĚ VZÁJEMNÉ KORESPONDENCE- část 2.

V zářijovém vydání našeho Zpravodaje jsem vás seznámil s Jiřím Frýbertem z Plzně, jedním z mnoha lidí ze všech koutů naší vlasti, s kterými jsem navázal styk a korespondenčně jsme si vyměňovali poznatky. Mnozí se ozvali sami a poskytli tak našemu kronikářskému archivu mnoho cenných

informací i fotografií. Tak např. JOSEF KOŘENEK vede Vojenské museum Loučka – Pearl Harbor u Vizovic a ten našel fotografie amerických vojáků, kteří pobývali v červnu 1945 v naší obci. Pro naši potřebu zajímavý materiál.

Pouze první z trojice fotek je znám jménem – Carl Amigo.

Z Chebu je zase JIŘÍ PECHER, který má přehled o všech bývalých pohraničních rotách a tak mi byl nápomocen při hledání některých fotografií, týkajících se pohraniční roty na Kyselově. Fotky vojáků nepotřebujeme, ale např. převozník Ota Friedl/Šoka/, ten je pro obohacení archivu perfektní.

Historička umění ze Slovenské akademie věd MARTA HERUCOVÁ mě poprosila o fotografie Božího hrobu z našeho kostela. Připravovala vědeckou studii o Božích hrobech, kterou pak mělo vydat Městské museum v Senci v Slovenské republice. To bylo v roce 2014 a tehdy ta studie ve sborníku musea v Senci také byla vydána. Letos, při naší návštěvě Slovenska, jsem 3. září museum v Senci skutečně navštívil, pohovořil s přítomnými pracovníky, prohlédl i další expozice musea a Sborník s příslušnou studií jsem obdržel. Zajímavé je především to, že tento Boží hrob, který byl údajně přenesen ze zlikvidovaného kostela v Dolní Vltavici, je v Čechách pouze v Černé v Pošumaví jako

jediný. Pak jsou ještě tři v Olomouckém kraji a na Slovensku mimo Sence pouze v Uhrovci a Pukanci (Nitranský kraj). Ve své bakalářské práci však uvádí Kateřina Šikolová z Univerzity Pardubice Boží hroby ještě v Doudlebech a Kaplici. A jak jsem zjistil má pravdu, i když jsem se tím dál podrobně nezajímá.

LADISLAV KRÁL z Týna nad Vltavou se zase zajímal o Muckovské vápencové lomy a především o to, že tam byl natáčen film *Atentát*. Český rozhlas mě v dubnu 2018 oslovil a udělal rozhovor o Muckovských lomech a pan Král, který přispívá na stránky *Filmová místa.cz*, mi pak napsal a sám se k lomům vypravil. Chtěl si dotyčná místa vyfotit a přesto, že je tam zákaz vstupu, tak se tam dostal, ale místa odpovídající záběrům z filmu tam nenašel. Není divu, vždyť je to již hezkou řádku let a právě kvůli různým fázím sesouvání v jeskyni již stav neodpovídá.

POZNATKY Z NAŠÍ HISTORIE NA ZÁKLADĚ VZÁJEMNÉ KORESPONDENCE – část 3.

Již potřetí se vrátíme k mé korespondenci s lidmi z různých koutů naší vlasti, ale i ze zahraničí.

Jedním z nich byl i DIETMAR BLUM z Kenzingenu, blízko Štrasburku v Německu, který mi napsal, že sice nemluví česky, ale rád čte/ asi si překládá/ mé historické články o dramatické době z konce 2. sv. války, což se týká i jeho dědečka Franze Gramlingera. Napsal, že s manželkou navštíví naši obec a rád by viděl dědečkův rodný dům a zda bych se s ním mohl setkat. Napsal jsem mu, že ho budu

očekávat a současně jsem ho informoval, že jeho děda Franz Gramlinger proslul jako válečný zločinec, byl odsouzen k trestu smrti a 9. dubna 1946 v Českých Budějovicích popraven. Vysvětlil jsem mu osudy jeho dědečka, jak se zachoval k vězňům z Pochodu smrti, jak přepadl celnici v Kyselově a mnohé další zločiny. Podle jeho slov byl s činností svého děda obeznámen. Dietmar Blum pak přijel do Černé 28. března 2016, já byl v té době zrovna nemocen, ale druhý den jsme se pak sešli u penzionu Rak, kde oni přespali. Společně jsme pak jeli k domu čp. 43, Gregarovina, kde jeho děda žil a bydlel. Dům si pak zvenčí prohlédli a vyfotili.

Historik a spisovatel JAN CÍGLBAUER, který publikuje články o válečných událostech, např. o Pochodu smrti přes Černou a Horní Planou, napsal i článek o Franzi Gramlingerovi (**viz výše**), mi poskytl cenné informace pro další rozšíření historických poznatků pro archiv kroniky obce.

Ing. PAVEL KAMÍR z Brna mě, vedle dopisování, dokonce osobně v červnu 2009 navštívil a vyměnili jsme si některé poznatky ohledně historie naší obce a zejména osobnosti zakladatele Hirza z Klinkenbergu, ale především mi posléze poslal delší písemnou informaci o spisovateli Johannu Ursidilovi ze Zvonkové. Ten získal domovský list v Dolní Vltavici a naposledy v Černé a pak uprchl do zahraničí.

JAN GEMELA z Lichnova na Krnovsku má velmi zvláštního koníčka. Založil a uvedl do života Muzeum vidlí. Zdánlivě nesouvisející činností je jeho zájem o pomníky Hanse Kudlicha. Jeho podstavec je u nás pod křížem u „Stromovky“ při výjezdu do Českého Krumlova. Poznatky pro potomka Hanse Kudlicha čerpal zase z mého článku „Osud Kudlichova podstavce“, který vyšel 5.12.2009. Kudlich byl nazýván osvoboditelem sedláků a na jeho počest se stavěly na mnoha místech kříže a pomníky.

Podstavec našel v roce 1995 Anton Kindermann a Johan Schläger v houštině na Račíně, kde byl v roce 1870 postaven před školou a na něm 60 cm vysoká busta politika a lékaře Hanse

Kudlicha. Jmenovaní se tehdy se dohodli se starostou obce ing. Janem Novákem, dopravili kámen do Černé v Pošumaví, restaurovali ho a umístili na současné místo / **viz obr.** /

JIRÍ NOVOTNÝ s kterým také delší dobu komunikuji, mě též navštívil. Má chatu na Žlábkou, který je nedaleko naší obce, ale patří již pod Horní Planou. Ten mi poslal již dvě brožury a některé pohlednice naší obce, např. Grafitový závod z roku 1915 a kostel z roku 1904. Sám posílá pohlednice Dr. Hankemu, který zabezpečuje web Böhmerwaldbund OÖ, z něhož i já čerpám pro potřebu našeho archivu.

RADEK OCELÁK M.Sc. z Rýmařova, potomek rumunských Slováků, se zajímá o vše, co souvisí s reemigranty. Vystudoval univerzitu v Praze a Amsterdamu, obory český jazyk a literatura, filosofie a logika. Je badatelem, filosofem, genealogem a nakladatelem. Zajímá se zejména o reemigranty z naší oblasti a napsal již několik publikací. Upozornil mě též, že na Slovensku vyšla kniha Prekrásno Janko, soubor pohádek rumunských Slováků, jak je nahrál a zapsal v roce 1953 Karel Plicka. Zde je jedním z vypravěčů i Karel Valíček, krmič a pasák dobytka, o kterém se domnívá, že by to mohl být náš bývalý občan z Dolní Vltavice, což ovšem těžko můžeme již zjistit.

POZNATKY Z NAŠÍ HISTORIE NA ZÁKLADĚ VZÁJEMNÉ KORESPONDENCE – část 4.

Ve čtvrtém pokračování se vracím k mé korespondenci s lidmi z různých koutů naší vlasti, ale i ze zahraničí. A pro tentokrát nám bude stačit pouze jeden člověk a tím je Martin SLAVÍČEK. Jeho dotaz mě zaujal především tím, že souvisí s jednou historickou skutečností našeho státu a určitým způsobem zasahuje i do naší obce. Tou historickou skutečností je tzv. operace Anthropoid, výsadková skupina odbojářů, známý Kubiš, Gabčík a další, kteří provedli a uskutečnili atentát na Reinharda Heydricha. Po

atentátu nastalo zatýkání, při němž byla zatčena celá rodina Slavičková, kde především JUDr. František Slaviček (bratr dědečka výše jmenovaného Martina Slavička) ilegálně připravoval falešné doklady pro výsadkáře Anthropoidu. Celá rodina pak byla zatčena poté, co je vyzradil Karel Čurda ze Staré Hlíny na Třeboňsku. Pak 24.10. 1942 byli v Mauthausenu

popraveni a to JUDr. František Slaviček(52 let), jeho manželka Marie Slavičková(43 let) a jejich děti Otakar Slaviček(22 let) a Ludmila Slavičková (17 let). Všichni mají společný památník na hřbitově v Třeboni a památnou desku i v Mauthausenu.

Martin Slaviček při hledání poznatků o své rodině pak zjistil, že manželka Františka Slavička – Marie Slavičková je rozena Smrčková a to v obci Schwarzbach. Jeho dotaz se týkal ohledně názvu naší obce. Napsal toto: „ Místo narození Marie Slavičkové roz. Smrčkové (3.10.1899) se v dochovaných dokumentech obvykle uvádí jako Schwarzbach. Nyní se s několika historiky dohadujeme, co to přesně znamená, protože v češtině jako místo jejího narození se v knihách obvykle uvádí jako Černý potok ale když se podívám na wikipedii tak Schwarzbach znamená Černá v Pošumaví.

Myslíte, že by bylo lepší to uvádět jako Černá v Pošumaví? Jmenovalo se to takto vždy? Nevíte jak se obec jmenovala kolem roku 1899 před tím než byla mnichovskou dohodou připojena k Německu? Nebo myslíte že je možné, že se narodila v Černém potoce? Bohužel rodné listy zrovna těchto lidí v rodině nemáme. Není u vás nějaký archiv? Děkuji za odpovědi“.

Pro mě to byl důležitý dotaz, neboť tím jsem zjistil, že Marie Smrčková se narodila v domě čp.32 oproti pivovaru a byla sestrou, naší obcí uznávaných rodáků, Jaroslava Smrčky- Říčanského(1897) a Františka Smrčky(1898).

Na jeho dotaz jsem mu odpověděl: „Při svém založení v roce 1268 měla obec první název NATSCHERNERECE (český název Na černé řece). Pak byl název různě upravován a od roku 1789 se ustálil na německé podobě Schwarzbach. V období po roce 1938 byla obec připojena k Německé říši a začal se používat název Schwarzbach im Böhmerwald. Hned po osvobození dne 18.května 1945 vyšlo nařízení Ministerstva vnitra, že všechny obce s německým názvem jej musí nahradit českým ekvivalentem. Místní národní výbory měly rozhodující slovo i někdy přes nesouhlas odborníků, kteří se obávali, aby např. v našem případě nebyl název přeložen jako Černý potok na Šumavě, což by odpovídalo i původnímu názvu Na černé řece. Nestalo se tak, oficiální název zůstal- Černá na Šumavě. Jelikož hned vedle je obec Hořice na Šumavě, vydalo opět Ministerstvo vnitra vyhlášku, kterou se s platností od 3.března 1951 změnil název naší obce na Černá v Pošumaví. Čili: v době, kdy se narodila Marie Slavičková se obec nazývala Schwarzbach. V době, kdy došlo k oné smutné události roku 1942 byl název Schwarzbach im Böhmerwald“.

Panu Martinu Slavičkovi jsem pak poslal razítko názvu obce, které v té době používaly Tuhové doly a pak výpis z matriky všech tří sourozenců Smrčkových. Na závěr je možno dodat, že otec dětí Smrčkových pracoval jako účetní tuhových dolů i správce pivovaru a byl uvědomělým vlastencem Čechem.

POZNATKY Z NAŠÍ HISTORIE NA ZÁKLADĚ VZÁJEMNÉ KORESPONDENCE – část 5.

V tomto posledním díle seriálu, který se párkrát objevil v našem Zpravodaji, nemohu opomenout ani dopisy týkající se bezprostředně mé osoby. Jedná se zejména o reakci na webové stránky obecní kroniky, sice již z doby dřívější, která vesměs vyznívá velmi pozitivně. Z toho jednoznačně vyplývá, že sice můžete mít kolem kroniky a historie obce obrovské množství zpracovaných materiálů, pokud je ale neukážete veřejně, nikdo se o tom nedozví. To je vlastně i záležitostí každé dnešní firmy, která se musí náležitě zviditelňovat. Já jsem po dohodě s paní starostkou Irenou Pekárkovou založil samostatné webové stránky Kroniky obce dne 8. 3. 2011. Ještě předtím jsem se však inspiroval tím, co

již v éteru běželo. Byla to především práce skvělé kronikářky obce Mokré v okrese Rychnov nad Kněžnou. Dodnes považuji její kroniku za jednu z nejlepších v republice. Však také byla oceněna v roce 2014 Kronikářkou roku a mnoha dalšími diplomy a uznáními. Pracovala jako účetní Obecního úřadu, byla místostarostkou, je knihovnicí – knihovna Mokřinka je velice známá i v naší oblasti, vydává Zpravodaj a mnoho dalších činností v obci je její zásluhou.

S touto kronikářkou, paní Dášou Honsnejmanovou, mě virtuálně seznámil rovněž výborný kronikář Honza Kolář z obce Mezná, okr. Tábor. Prakticky hned od počátku v roce 2011 spolu s oběma si vzájemně korespondujeme. Mohlo by to vypadat jako vzájemné vychvalování, ale já si toho uznání od těchto lidí velice vážím. Po delší době, v červenci 2017, mi Jan Kolář napsal: „ Hluboce se skláním před vším,co jste dosud v kronikařině dokázal a pro obec Černou v Pošumaví vykonal.Jste pro mě jeden z velkých vzorů, to, co jste dokázal Vy v oboru kronikaření – a za deset let kronikaření jsem poznal mnoho kolegů a kolegyně, takže mohu srovnávat - to je opravdu něco neskutečného a pevně věřím, že si Vaší práce lidé u vás patřičně váží“.

Kolegyně kronikářka Marie Jarošová ze Lhenic na Prachaticku mi v březnu 2016 napsala: „ Dovolte, abych Vám složila poklonu za vaši práci kronikáře.S velkým zájmem jsem si pročetla webovou stránku kroniky a moc se mi líbí i facebooková stránka. Klobouk dolů, děláte to úžasně!

Snad jsem inspiroval i další kronikářku, která v prosinci 2012 napsala: „ Jmenuji se Jitka Skládáná a bydlím ve vesnici Ponětovice, 10 km od Brna. Byla mi nabídnuta funkce kronikářky a tak jsem zjišťovala různé informace ohledně kronik na internetu a náhodou našla vaše stránky. Byla jsem z nich opravdu nadšená. Něco tak dokonale zpracovaného jsem snad ještě v životě neviděla. Toto vytvoří jen člověk, kterého to hodně baví a nedělá to jen z povinnosti, ale pro radost. To mě přesvědčilo a funkci kronikářky jsem přijala“.

Pan Karel Tomanovský z Prahy Vršovic rovněž chválil: „ Moc Vám děkuji za krásné stránky, které spravujete. Moc se mi líbí, dokonce si stahuji některé články a všechna čísla Zpravodaje. K obci mám citový vztah, kamarád sloužil na Kyselově a tak zdejší kraj často navštěvujeme“.

Rovněž filosof a historik Radek Ocelák z Rýmařova, autor několika publikací, v prosinci 2013 napsal: „ Rád bych Vám vyjádřil svůj velký obdiv za Vaši historickou práci o Černé v Pošumaví, kterou jsem si pozorně pročítal. Taková kombinace důkladnosti a otevřenosti novým technologiím se jen tak nevidí“.

Chválou nešetřil ani jihočeský historik a publicista Jan Cíglbauer, který se věnuje převážně válečným událostem jižních Čech nebo JUDr. Ondřej Šoka, synovec nám všem známého převozníka Oty Šoka z Dolní Vltavice. Ten podrobně zkoumá historii především Radslavi a Bližné a je rád, že dějiny regionu neupadnou v zapomnění.

Je ještě řada dalších lidí, kteří třeba jen jednou větou vyjádřili svůj názor na webové stránky a jejich historický a kronikářský obsah. Poprvé zde píše o tom, jak jiní lidé nahlízejí na naši kroniku a myslím si, že jsem udělala na kronikářském poli dost práce. Svědčí o tom i uznání Jihočeského kraje a obdržení Ceny hejtmanky – Zlatá šupina v roce 2019. Přichází však čas, kdy bude potřeba najít nového kronikáře, nového pokračovatele , aby i nadále byla historie naší obce předávána našim potomkům.Jenomže to není tak jednoduché, mohl bych sice skončit t.zvaně „natvrdo“ – předat vše obci a rozloučit se. Rád bych však celou agendu předal novému kronikáři. Je-li takový zájemce někde mezi námi, ať neotálí a ohlásí se. Čas předání nastal.